

PATIËNT CENTRAAL IN KONINGIN MATHILDE MOEDER- EN KINDCENTRUM

Koningin Mathilde heeft in Edegem het nieuwe Moeder- en Kindcentrum van het Universitair Ziekenhuis Antwerpen (UZA) geopend, een ontwerp van SVR- ARCHITECTS. De allesbehalve medisch klinkende naam - in plaats van kinderziekenhuis - verwijst naar een vernieuwend concept, waarin de nabijheid van zorgende familieleden centraal staat. Maar ook architecturaal is het gebouw vernieuwend.

Koningin Mathilde Moeder- en Kindcentrum, Edegem

Binnen het UZA-geheel valt het Moeder- en Kindcentrum visueel meteen op, door het kleurenpalet en door de gevelbrede, plafondhoge raampartijen, die afgewisseld worden met horizontale stroken wit pleisterwerk. De oudere gebouwen, voor zover niet verborgen achter klimop, tonen vooral grijs beton, die vanuit de jaren zeventig-visie de bouwmaterialen 'eerlijk' wilde tonen. De ramen van dit centrum beslaan driekwart van de totale geveloppervlakte. De kleurgevende elementen zijn de lamellen van de zonwering, die een eindje voor de gevel zijn gemonteerd, zodat ze met de zon mee kunnen draaien. Binnen zit het kleurige vooral in de afwerking. Elke verdieping heeft haar eigen accentkleur.

Driehoek

Het gebouw heeft een driehoekige vorm. "De panoramische mogelijkheden van de omgeving waren bepalend voor die keuze", aldus Dirk De Man, hoofd van de technische dienst. "Zo hebben we de patiëntenkamers langs de buitenkant van het gebouw geplaatst, zodat we ze allemaal een uitzicht konden meegeven op brede, rustgevende groenpartijen." Architect Philippe Van Goethem (SVR-ARCHITECTS) legt uit dat de driehoekige vorm ook de loopafstanden beperkt. "De circulatieruimten liggen nu namelijk in het midden."

Het Moeder- en Kindcentrum bundelt de vroeger afzonderlijke diensten pediatrie, materniteit en neonatologie in een 'helende omgeving'. De specialisten organiseren zich zo rondom hun patiënten. Op veel plaatsen is het nog omgekeerd. Een glazen passerelle op de niveaus twee en drie vormt de 'navelstreng' met de medische diensten en het operatiekwartier van het UZA.

De nieuwbouw is uitgevoerd als twee over elkaar heen schuivende volumes. Onderaan steunen ze op hoge pijlers, zodat ze een beschermende luifel vormen voor het patiëntenvervoer. Op het dak van het lagere, uitzwaaiende volume is een speeltuin ingericht, met een zachte vloer voor valbeveiliging en een strook groendak. Zo kunnen de kinderen bij mooi weer vlakbij de wachtzaal buiten spelen.

Aanpasbaar

Door op talrijke plaatsen hoeken af te ronden, volumes te onderbreken en gangen te laten samenkomen, creëerden de architecten rust- en ontmoetingsplekken. Samen met doorkijkjes en perspectieven zorgen ze voor een gevoel van openheid en ruimte. Daarachter zit wel een modulaire opbouw verborgen, met kolommen om de 8 tot 10 meter", onthult De Man. "Bovendien zijn de betonnen vloerplaten zo gegoten dat we er op verschillende plaatsen vlakken uit kunnen wegnemen, zonder dat het gevolgen heeft voor de draagkracht of stabiliteit. Wanneer het ooit nodig zou zijn om het gebouw opnieuw in te delen wegens de evolutie van het ziekenhuis of om het een totaal andere functie te geven, kunnen we het zowel horizontaal als verticaal uitkleden en op maat aanpassen."

Energie-efficiëntie

Het Moeder- en Kindcentrum is een erg energie-efficiënt gebouw. Het elektriciteitsverbruik voor verlichting is er erg beperkt, deels door het doorgedreven gebruik van led's, deels door de diepe penetratie van het daglicht. Die vindt niet alleen langs de ramen plaats, maar ook langs de glazen binnendeuren en via gesofisticeerde dakkokers, die op het speeldak vermomd zijn als vuurtorens. "Zelfs in de sanitaire cellen dringt daglicht door. Verder lieten we 15 centimeter gevelisolatie aanbrengen en 20 centimeter dakisolatie", zegt De Man. "Voor verwarming en koeling zorgt een BEO-veld met 47 boorputten van 109 meter diep en een warmtepomp." ➤

Zonwerende lamellen zorgen voor een gevarieerd kleurenpalet. De bepleistering van de rest van de gevel draagt bij aan de luchtdichtheid. (FT/SVR)

Dirk De Man en Philippe Van Goethem.

SVR-ARCHITECTS for Work & Well-Being

Explore our Experience in Health Care projects

SVR-ARCHITECTS nv
Volhardingstraat 28
2020 Antwerpen
Tel +32 3 242 82 00
Fax +32 3 237 76 98
www.svr-architects.eu

Fotografie

VUB Kinderziekenhuis, Brussel.
Animotions: Sanatorium, Overijse
Toon Grobet: Revarte, Revalidatiecentrum, Edegem
Steven Massart: UZA Koningin Mathilde Moeder- en Kindcentrum, Edegem

Koningin Mathilde Moeder- en Kindcentrum, Edegem

De passerelle vormt een navelstreng naar de andere ziekenhuisdiensten.

Akoestiek

Ook de akoestiek kreeg veel aandacht. Zo liggen de baby's op neonatologie apart, zodat ze niet opgeschrikt worden door alarmsignalen of gezoem van toestellen. De monitorbalies zijn voorzien van een glazen scherm, zodat printers of gesprekken geen geluidshinder kunnen veroorzaken. Klimaatplafonds zorgen voor een geruisloze verwarming en koeling. Net als in de bestaande UZA-gebouwen liggen op de afdeling neonatologie de elastische Norament-vloeren van Nora. "Vanwege het akoestisch dempend vermogen, maar ook vanwege het onderhoudsgemak." De meeste kamers op neonatologie zijn éénpersoonkamers. Enkele meerpersoonkamers zijn bestemd voor twee- of drielingen.

Huiselijk karakter

De rooming-in-faciliteiten zijn welvoerdzaam. Voor de ouders die bij hun kinderen willen overnachten zijn er bedden - tevens geschikt als zetel - op wieltjes, zodat ze zich op elke gewenste manier kunnen positioneren ten opzichte van het bed van hun kind. "De kamers zijn 15 tot 20% ruimer dan wat de Vlaamse Vipa-normen voorschrijven", onderstreept Van Goethem. Lichte gordijnen met rode streepjes, kiepramen, keramische vloeren met parketuitzicht en lichtbeige volkernpanelen met houtpatroon scheppen een huiselijke sfeer in de verblijfskamers.

"De principiële keuzes die we hier maakten en de oplossingen die we hier toepasten, zijn niet uniek", besluit Van Goethem. "Ze zijn allemaal al eerder gebruikt, maar nooit eerder allemaal samen in hetzelfde project." ●

Beddeleem; al 65 jaar groot in binnenafwerking

Beddeleem is al sinds 1950 een absolute referentie in de bouwsector. Naast de productie en plaatsing van verplaatsbare wanden onder de merknaam JB®, is het bedrijf ook actief in systeemplafonds, JB COOL®-klimaatplafonds, deuren, vaste scheidingswanden, totale afbouw en meubilair. Bijzondere aandacht wordt steeds besteed aan een kwalitatief hoogwaardige afwerking.

Midden 2013 werd de binnenafwerking van het UZA Blok E na een publieke aanbestedingsprocedure aan Beddeleem toegewezen. Het betreft hier de inrichting van de kraamafdeling, een operatieafdeling, kantoren voor het verplegend personeel en patiëntenkamers. Ondertussen werden 3.000 m² metalen koelplafonds, 1.800 m² koelplafonds in gipskarton en 300 stuks JB DOOR-deuren met Inox-kozijnen speciaal voor toepassing in ziekenhuizen geplaatst, evenals 30 stuks doorslaande deuren in blokkozijnen, beglaasde wanden waaronder ook Rf30-glaswanden, gipskartonwanden en gipskartonplafonds. Momenteel wordt de laatste verdieping afgewerkt en binnenkort wordt gestart met de inhuizing.

Naast de vele referenties uit de zorgsector (OLV Aalst - UZ Leuven - UZ Brussel - Jan Yperman Ieper - WZC Sint-Petrus Turnhout et cetera) heeft Beddeleem talrijke referentieprojecten in utiliteitsbouw (nieuwe hoofdzetel van de Navo (NNHQ), Evere - nieuw financieel centrum (Tour Paradis), Luik - nieuwe hoofdzetel Europese Raad (Residence Palace), Brussel - Barco One Campus, Kortrijk enzovoorts).

FEITEN EN CIJFERS

**PROJECT
OPDRACHTGEVER-
ZORGVERLENER
ARCHITECT
BINNENAFWERKING**

Koningin Mathilde Moeder- en Kindcentrum
Universitair Ziekenhuis Antwerpen, Edegem
SVR-ARCHITECTS, Antwerpen
Beddeleem, Nazareth

**VLOEREN
START WERKEN
OPEN**

Nora flooring systems, Hoeilaart
najaar 2011
21 mei 2015